

Balassagyarmati Törvényszék

27.P.20.528/2019/39.szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Ujvári Tamás Ügyvédi Iroda Dr. Ujvári Tamás (1055 Budapest, Honvéd utca 22. B./1./3.) ügyvéd által képviselt Felperes (Cím2) felperesnek – dr. Molnár Arnold (Cím6) ügyvéd által képviselt Alperes1 (Cím3) alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében meghozta a következő

ítéletet:

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 600.000.- (hatszázezer) Ft sérelemdíjat, valamint 155.000.- (százötvenötezer) Ft perköltséget.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Az alperes per megszüntetésére irányuló kérelmét elutasítja.

A le nem rótt 48.000.- (negyvennyolcezer) Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a Fővárosi Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

Indokolás

- [1] A felperes 2016-tól 2020. februárig a Alperes1ben töltötte szabadságvesztés büntetését. A felperest 2016. október 15-én, 2017. április 3-án, 2017. április 10-én, 2017. május 15-én, 2017. május 22-én, 2017. június 6-án, 2017. június 12-én, 2017.július 10-én, 2017. július 17-én, 2017. szeptember 11-én, 2017. szeptember 18-án, 2017. október 16-án, 2017. október 30-án, 2017. november 6-án, 2017. november 13-án, 2017. december 18-án, 2018. január 2-án, 2018. január 15-én, 2018. január 22-én, 2018. február 5-én és 2018. február 12-én a letöltő BV Intézetből, illetve a letöltő BV Intézetbe szállították.A körszállítások alkalmával általában 15-17 fő szállítására került sor, mely során az alperesi BV Intézet alkalmazottai elvégezték ezen fogvatartottak személyi motozását. A motozások végrehajtása az alperesi intézet étkezőhelyiségében történt. Az ebédlőben 5-7 asztal volt felállítva, minden asztalnál 1-1 ór volt. Ahány asztal volt, egyszerre annyi szállításban lévő fogvatartott ment be az ebédlőbe. A motozás során először a fogvatartottak holmiját vizsgálták át, majd alsóneműre kellett vetkőzniük, azt az asztalra rakni, amit az örök szintén átvizsgáltak. A ruházat átvizsgálása

után a fehéreneműt is le kellett venni, amelyet a BV ór szintén átvizsgált. A fogvatartottaknak általában le is kellett hajolni, illetve leguggolni. Azok a fogvatartottak, akiknek a motozása megtörtént, felöltöztek és az ebédlő hátsó részében kellett várakozniuk mindaddig, amíg az összes szállításban lévő fogvatartott személyi motozását elvégezték. Az ebédlő hátsó része és az ebédlő azon része között, ahol a személyi motozást végezték, több 30x30 cm-es oszlop áll. A fegyőrök úgy nyilatkoztak, hogy a fogvatartottakat az alsóneműjük levétele során próbálták takarni a többi fogvatartott elől. Az ebédlő bejárati ajtaja egy nagy kétszárnyas üvegajtó, emellett az ebédlőn lévő ablakokon keresztül az emeleten tartózkodók is láthatták a bent lévőket.

- [2] A illetékes Megyei Főügyészség fogvatartotti panaszok alapján egyedi vizsgálatokat végzett a körszállítások során végrehajtott személyi motozások kapcsán. A vizsgálat során a illetékes Megyei Főügyészség megkereste az alperesi BV. Intézet parancsnokát, aki 2018. március 19-én kelt válaszában azt a tájékoztatást adta, hogy „a fogvatartottakkal szemben alkalmazható biztonsági intézkedés a motozás, amely a 151. § szerint kerül végrehajtásra. A személyiségi jogok és azok sérelmei újraértelmezése a korábbi – szervezeti, rendvédelmi, felügyeleti szervek és jogvédelemmel foglalkozó szervezetek által is elfogadott – motozási, ruházat átvizsgálási szabályok szigorítását vonta maga után. Eddig a biztonsági intézkedések eltérésére vonatkozó kötelezettség kontextusából szemlélve az együttesen, egyszerre több fogvatartottat érintő, több biztonsági felügyelő által végrehajtott motozás és ruházat átvizsgálás (amelynek értelemszerű része a ruházat levetése) nem volt megalázó, mivel nem egy fő többek által szemlélve került vetkőztetésre. Tájékoztatom ügyésznőt, hogy a közelmúltban megjelenő jogértelmezések kapcsán intézetünkben is elrendelésre került a motozások és a ruházatátvizsgálások végrehajtásának módosítása. Ennek értelmében paraván készült a „vetkőzések” motozások nagyobb közösségi térben történő végrehajtásához, valamint a körletépületben is az ilyen típusú motozásokat egy fő fogvatartott vonatkozásában egy fő végrehajtó állományi tag végzi elkülönített helyiségben”.
- [3] A illetékes Megyei Főügyészség a ügy. szám alatti, egyedi panasszal kapcsolatban adott tájékoztatásában a panaszosnak azt a tájékoztatást adta, hogy: „az intézet más hasonló ügyben 2018. március 19-én adott tájékoztatásában nem cáfolta, hogy ott történtek motozások úgy, hogy több fogvatartottnak egymás jelenlétében kellett meztelenre vetkőznie, miközben egy paraván sem választotta el őket egymástól. Az intézet álláspontja szerint az így végrehajtott motozás nem volt megalázó, mivel „nem egy fő többek által szemlélve került vetkőztetésre”. A Bvtv. 151. § (2) bekezdése értelmében a motozás nem csak megalázó, hanem szeméremszértlő módon sem történhet. A szám. (III.31.) OP szakutasítás motozásra vonatkozó részletes szabályai továbbá előírják: A motozás végrehajtása során a fogvatartott személyiségi – különösen a szeméremhez, intimitáshoz – kapcsolódó jogait csak indokolt esetben, és kizárólag az intézkedés jogszerű céljának eléréséhez szükséges mértékben lehet korlátozni. A motozás a panaszában foglalt módon szeméremszértlő. Az intézet nem számolt be olyan indokolt esetről, amikor az intézkedés jogszerű céljának eléréséhez szükséges lett volna a fogvatartott szeméremhez, intimitáshoz kapcsolódó jogainak korlátozása. Ügyészi intézkedés azonban a motozások végrehajtására vonatkozóan nem indokolt, mert az intézetben a közelmúltban módosították a motozások végrehajtásának gyakorlatát. Az úgynevezett „vetkőzések” motozások nagyobb közösségi térben történő végrehajtásához paraván készült (a paravánok meglétéről az intézetben személyesen is meggyőződünk), a körletépületben pedig az ilyen motozásokat elkülönített helyiségben végzi egy fő fogvatartott vonatkozásában egy fő végrehajtó állományi tag”.
- [4] A felperes 2019. szeptember 23-án jogi képviselője útján kárigényt jelentett be az alperes BV Intézet felé 800.000.-Ft összegben a keresetben is megjelölt 21 alkalommal történő szeméremszértlő és emberi méltóságot sértlő módon történő motozás kapcsán.

- [5] Az alperes a határozat. szám alatt meghozott kártérítési határozatával a kártérítési igényt elutasította. A határozat indoklása szerint a fogvatartott a vélt sérelmével kapcsolatban az intézet felé nem nyújtott be kérelmet, panaszt, ugyanakkor az, hogy őt bármilyen sérelem érte volna – mintegy két év elteltével – nem nevezettnek jutott eszébe, hanem jogi képviselőjének. A szállítások időpontjában megtartott kötelező motozások időpontjában sem sérelmezte nevezett a vele szemben történt intézkedést, nem kérelmezte, hogy őt elkülönítve, akár például az orvosi vizsgálóban motozzák meg, azaz nevezettnek ilyen panasz eszébe sem jutott egyik alkalommal sem. A jogi képviselő által hivatkozott és mellékelt állásfoglalás, valamint első- és másodfokon hozott ítélet nem nevezettre vonatkozik, hanem az intézet azon időszakon belüli gyakorlatára, amely egy másik fogvatartottat érint. A bejelentő nem jelöli meg konkrétan, hogy nevezett számára mi volt a szeméremsértő, ezt a fogalmat egy általános eljárás mozzanataival, illetve más fogvatartott kifogásával próbálja kitölteni. A Alperes1 nevezett esetében betartotta a fogvatartottakra vonatkozó jogszabályokat. Nem állapítható meg nem vagyoni sérelem, amit valamely személyiségi jog megsértése már önmagában is megalapozhatna.
- [6] A határozatot a felperes 2019. október 24. napján vette át. Arra nem áll rendelkezésre adat, hogy a határozat jogi képviselő részére történő kézbesítése mikor történt meg.
- [7] A felperes 2019. november 25-én keresetet terjesztett elő az alperessel szemben, amelyben az alperes 800.000.-Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérte a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése és 2:52. § alapján, továbbá a csatolt megbízási szerződés alapján az alperes perköltség megfizetésére kötelezését.
- A kereset szerint a megjelölt 21 alkalommal történő körszállítás során a BV Intézet étkező helyiségében úgy történtek a motozások, hogy minden körszállítás alatt álló fogvatartott jelen volt. Közülük 8-10 személyt az asztalokhoz kísértek, ahol ezen embereknek le kell vetkőzni, a ruhákat az előttük lévő asztalra kell tenni, és a fogvatartottakat a BV személyzet átvizsgálja. Az átvizsgálás során terpeszállásba kell állni, valamint le is kell guggolni és előre is kell hajolni. Nincs paraván, a motozást, beleértve a nemi szervek és a farpofák vizsgálatát is, mindenki látja. Az étkezőben lévő oszlopok sem takarnak ki semmit. Az alperes azzal a magatartásával, hogy megfelelő ok, indok nélkül jogszabálysértő és szeméremsértő módon végezte el a körszállításokhoz kapcsolódó motozásokat, megsértette a felperes személyiségi jogait. Kiemelte, hogy az alperes nem egyedi jelleggel, hanem évek hosszú sora alatt 21 alkalommal sértette meg a felperes személyiségi jogait. Az alperes magatartása felróható, hiszen a jogszabályok ismeretében, azok szándékos megszegésével járt el, sőt jogszabálysértő magatartását kitartóan, a fogvatartotti panaszok ellenére is folytatta, jogellenes gyakorlatával csak az ügyészi fellépést követően hagyott fel. A felperest emberi méltóságában sértette az a magatartás, hogy a felperest 20-30 másik ember előtt meztelenre vetkőztetik, szükségtelenül sok ember jelenlétében. A szeméremsértő, egymás nemi szerveinek láthatóságára kiterjedő motozás az eleve kiszolgáltatott helyzetben lévő felperes számára jelentős sérelem volt.
- [8] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozva, hogy a felperesi kereset elkésett, a kereset előterjesztésére a nyitva álló 30 napos határidőn túl, 2019. november 26-án került sor. Érdemben mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta a keresetet. Álláspontja szerint a Alperes1 a személyi motozásra vonatkozó szabályok maradéktalan megtartása mellett járt el. A motozásra várakozók az ebédlő bejárattal szembeni, jobb sarkához igazodva kerülnek elhelyezésre. A motozásra az ebédlő átellenben lévő részén került sor. A felügyeleti létszámhoz igazítva 2-3 fő fogvatartott megy a motozásra, melynek során alsóneműre vetkőznek, és ruházatukat átvizsgálásra átadják. Az alsóneműt csak a ténylegesen ellenőrzött fogvatartottaknak, és kizárólag az ellenőrzés idejére kellett letolniuk. A motozás során a várakozó és az ellenőrzött fogvatartottak között tereptárgyként az ebédlő oszlopai és asztalai

álltak, valamint az ellenőrzést végző felügyelő személyek. A felperes átvizsgálása során semmilyen személyiségi jogsértés nem történt, arra sem szükségtelenül sok ember előtt, sem pedig szeméremsértő módon nem került sor.

- [9] A törvényszék a rendelkezésre álló iratok, felek nyilatkozatai, meghallgatott tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a felperes keresete a jogalap tekintetében megalapozott, az összecszerűség tekintetében részben alapos.
- [10] A törvényszék először az alperes per megszüntetésre irányuló kérelmét vizsgálta. Az iratokból megállapítható, hogy a felperes a kártérítést elutasító határozatot 2019. október 24. napján vette át, a keresetet pedig a KR értesítő alapján 2019. november 25. napján nyújtotta be a törvényszékhez. A perindításra nyitva álló 30 napos határidő 2019. november 23-án járt le, ami szombati nap volt. A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 8:3. § (1) bekezdése alapján a napokban megállapított határidőbe a kezdő napot nem kell számításba venni. A (3) bekezdés szerint ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le. A bírósági gyakorlat alapján mind a szombatot, mind a vasárnapot – amikor a bíróságon a munka szünetel – munkaszüneti napnak kell tekinteni. Figyelemmel arra, hogy a perindítási határidő munkaszüneti napon járt le, így a következő munkanapon benyújtott keresetlevél határidőben érkezett. Erre tekintettel a keresetet érdemben vizsgálta.
- [11] A keresetben érvényesített igény a Ptk. 2:51. § (1) bekezdése alapján személyiségi jogi jogsértést feltételez. Személyiségvédelmi igényt pedig olyan jogsértő magatartás, cselekmény alapol meg, amely egyben az adott személy személyéhez fűződő jogát is sérti.
- [12] A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése alapján az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.
A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárások végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.) 151. § (2) bekezdése alapján a motozás nem történhet megalázó, szeméremsértő módon.
- [13] felperesi tanú, felperesi tanú1, felperesi tanú2, felperesi tanú3, felperesi tanú4 és felperesi tanú5 tanúk -akik a perbeli időszakban fogvatartottként részt vettek körszállításokban -, a felperes nyilatkozatával egyezően adták elő a motozás körülményeit. Eszerint egyszerre legalább 10-15 ember volt jelen, amikor a körszállításban résztvevő fogvatartottak motozására sor került. Az alsónemű levétele után le kellett hajolni, guggolni. Azok a fogvatartottak, akiknek a motozása megtörtént, az ebédlőben lévő oszlopok mögött várakoztak, amelyek azonban nem voltak arra alkalmasak, hogy minden, éppen motozásban résztvevő vetkőző fogvatartottat kitakarjanak. Azt cáfolták a tanúk, hogy az alsónemű levetése során a fegyőrök odaálltak volna a fogvatartottak közé, hogy a testükkel takarják ki őket. Az ablakokon keresztül az első emeletről is látható volt a motozás.
- [14] alperesi tanú1, alperesi tanú2, alperesi tanú3 és alperesi tanú4, az alperes alkalmazottai úgy nyilatkoztak, hogy általában 10-15 fő vett részt a körszállításon, és egyszerre maximum 6 asztalnál volt lehetőség a motozásra. A motozás során a fegyőr úgy állt a fogvatartott mellé a vetkőzés során, hogy a motozás ne szeméremsértő módon történjen. A motozással végzett személyeket pedig a pillérek mögé állították be azért, hogy ne lássák az éppen motozásban résztvevő személyeket. Már 2018. márciusa előtt is volt rá példa, hogy a motozások során paraván volt biztosítva.
- [15] felperesi tanú1, felperesi tanú2, felperesi tanú3, felperesi tanú4 és felperesi tanú5 felperesi tanúk teljesen érdektelennek nem voltak tekinthetőek arra figyelemmel, hogy a bíróság hivatalos tudomása szerint maguk is keresetet terjesztettek elő sérelemdíj iránt az alperes Bv Intézettel szemben. Azonban ezek a tanúk felperesi tanú tanúvallomásával egybehangzóan

adták elő a motozás folyamatát, mely tanú érdeklennek tekinthető. Az alperes által indítványozott tanúk pedig az alperes alkalmazottai voltak, így az ő tanúvallomásuk sem volt teljes egészében elfogulatlan. A felperes, valamint az alperes érdekkörében meghallgatott tanúk a motozás menetét nagyrészt egybehangzóan adták elő. Eltérés abban volt, hogy az alperesi tanúk úgy nyilatkoztak, hogy a szeméremsértést kitakarással, valamint a pillérek mögé történő sorakoztatással próbálták megakadályozni, illetve arra, hogy korábban is volt már példa paraván használatára.

- [16] A becsatolt okirati bizonyíték alapján a törvényszék nem fogadta el az alperesi tanúk azon nyilatkozatát, hogy paraván 2018. márciusát megelőzően is időnként használatban volt, tekintettel arra, hogy a BV Intézet parancsnoka a 2018. március 19-én kelt tájékoztatásában maga nyilatkozott, hogy ebben az időszakban lettek a paravánok rendszeresítve. Az ügyészi vizsgálat szintén ezt állapította meg. Erre tekintettel a törvényszék is azt tudta megállapítani, hogy 2018. március 19-ét megelőzően paraván használatára a személyes motozások során nem került sor.
- [17] Mindezekre tekintettel a törvényszék megállapította, hogy az alperes BV Intézet nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a körszállításban résztvevő fogvatartottak a személyes motozások alkalmával egymást intimtást sértő módon, alsónemű nélkül, meztelenül ne láthassák. Így 2018. március 19-et megelőzően arra az emberi méltóságot sértő, szeméremsértő módon került sor. Az, hogy a fegyőrök esetenként kitakarták a fogvatartottakat egymás elől, továbbá a motozással már végzett személyeket az oszlopok mögé állították be, nem volt alkalmas arra, hogy teljes mértékben megakadályozzák azt, hogy a körszállításban résztvevő személyek, valamint a személyes motozásban éppen résztvevő személyek egymást meztelenül, szeméremsértő módon láthassák. Ezt paraván bevezetésével már korábban is meg tudták volna akadályozni. Ezek alapján megállapította, hogy az alperes nem tett meg minden tőle elvárhatót a személyiségi jogsértés megakadályozása érdekében.
- [18] Az alperes a fenti magatartásával a 2016. október 15-én, 2017. április 3-án, 2017. április 10-én, 2017. május 15-én, 2017. május 22-én, 2017. június 6-án, 2017. június 12-én, 2017. július 10-én, 2017. július 17-én, 2017. szeptember 11-én, 2017. szeptember 18-án, 2017. október 16-án, 2017. október 30-án, 2017. november 6-án, 2017. november 13-án, 2017. december 18-án, 2018. január 2-án, 2018. január 15-én, 2018. január 22-én, 2018. február 5-én és 2018. február 12-én megvalósított körszállítások alkalmával megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, ami a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján megalapozza a felperes sérelemdíj iránti követelését.
- [19] A törvényszék az elszenvedett hátrányokkal arányban álló sérelemdíj összegét mérlegeléssel állapította meg 600.000.-Ft-ban, melynek során figyelembe vette a jogsértés súlyát, annak ismétlődő voltát, a sértettre gyakorolt hatását. Figyelembe vette továbbá, hogy a szükségtelenül sok ember jelenlétében végzett szeméremsértő motozás egy eleve kiszolgáltatott helyzetben lévő fogvatartott vonatkozásában nem tekinthető jelentéktelen sérelemnek. A felperes azonban a megalázottság érzésén túlmenően konkrét hátrányt az ügyben nem bizonyított és nem állított.
- [20] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a.) pontja alapján feljegyzett eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.
- [21] A felperes 75% részben pernyertes, 25% részben pervesztes lett. A felperes az általa benyújtott költségjegyzék nyomtatványon az alábbi tételeket számította fel perköltséggént: 50.000.-Ft ügyvédi munkadíj ügyfelvételért, 50.000.-Ft ügyvédi munkadíj keresetírásért, 20.000.- ügyvédi munkadíj találkozásért, valamint 50.000.-Ft ügyvédi munkadíj minden tárgyalás után.

- [22] A perben a felperesi képviselő 3 tárgyaláson vett részt, az ezzel kapcsolatosan felszámított munkadíjat a törvényszék elfogadta. A keresetindítás és ügyfelvétel költségét a törvényszék az igényelt 100.000.-Ft helyett 50.000.-Ft-ban állapította meg, tekintettel arra, hogy a törvényszék hivatalos tudomása alapján a felperesi képviselő több hasonló keresetlevelet nyújtott be a Balassagyarmati Törvényszékre, így az ügyfelvétellel, valamint a keresetindítással kapcsolatban érvényesíteni kívánt perköltség eltűzött. A személyes találkozás kapcsán érvényesített perköltség összegét a törvényszék elfogadta. Ezek alapján a felperes által érvényesített 270.000.-Ft perköltségből 220.000.-Ft-ot talált megalapozottnak, és a pernyertesség-pervesztesség arányában 165.000.-Ft-ban állapította azt meg.
- [23] Az alperes 25%-ban pernyertes lett, az általa érvényesített 40.000.-Ft perköltségből így 10.000.-Ft megfizetésére tarthat igényt. A két igény elszámolása alapján ezért a törvényszék 155.000.-Ft perköltség megfizetésére kötelezte az alperest a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (2) bekezdése alapján.
- [24] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 365. § (2) bekezdésén alapul.

Balassagyarmat, 2021. március 30.

dr. Barsi Ildikó s.k.
bíró